

BRIEF VAN
DE DAGHet recht op veilig
bloed krijgen

Voor de volksgezondheid is het van enorm belang dat het bloed in onze bloedbanken veilig en dus vrij van infecties is. Daarom legt het Rode Kruis aan alle bloeddonoren een vragenlijst voor om bepaalde risico's op te sporen en daarom raadt het bepaalde groepen af bloed te geven.

Dat heeft niets met discriminatie te maken, zoals een deel van de homogemeenschap ten onrechte beweert. Het Rode Kruis kiest er terecht voor om groepen met verhoogd risico uit te sluiten, eerder dan per persoon een risico-afweging te maken. Anders riskeer je complexe afwegingen en delicate gesprekken over seks en risico telkens als een kandidaat-bloeddonor zich meldt. Het is ook onmogelijk voor de medewerkers om dat individueel te bepalen. Het is nu eenmaal zo dat soa's meer voorkomen bij bepaalde groepen mensen, zoals mannen die seks hebben met mannen en mensen die regelmatig naar Afrika reizen - waar de hiv-prevalentie hoog is.

Uiteraard zijn niet alle homo's promiscue en niet alle hetero's monogaam, en uiteraard loopt niet elke Belg die naar Afrika reist risico's door seksueel gedrag, maar het gaat om risico-analyses en richtlijnen. Ik begrijp de homo's niet die zich hierdoor verongelijkt voelen en tekeer gaan tegen discriminatie door het Rode Kruis. Ik reis beroeps halve veel naar Afrika en mag daardoor geen bloed geven; voel ik me daardoor gediscrimineerd? In mijn rechten geschonden? Absoluut niet! Ik weet wel zeker dat ik geen risico loop, maar vind het heel normaal dat het Rode Kruis geen risico neemt en de groep mensen uitsluit die regelmatig naar Afrika reizen, omdat ze als groep een verhoogd risico hebben.

Ik hoop dat de minister van Volksgezondheid zich niet laat beïnvloeden door deze pseudo-discriminatiepolemiek en de kaart van de volksgezondheid blijft trekken.

Marleen Temmerman

Gynaecoloog, verbonden aan UGent en de Wereldgezondheidsorganisatie.

IN VREDESTIJD INVESTEREN WE BETER IN HET VOORKOMEN VAN

Gevechts-
vliegtuigen?
Om wat mee
te doen?

De kans is klein dat hier in de nabije toekomst een oorlog uitbreekt, zegt **TOM SAUER**. Waarom dan in crisistijden zoveel miljarden investeren in gevechtsvliegtuigen?

TOM SAUER

Wie? Docent internationale politiek aan de UA. Co-auteur van 'Vechten voor vrede' (Lannoo, 2013)

Wat? Het geld dat we zouden besteden aan gevechtsvliegtuigen kunnen we beter gebruiken om conflicten te voorkomen.

Jonathan Holslag staat 100 procent achter het pleidooi van minister van Defensie Pieter De Crem om opnieuw gevechtsvliegtuigen aan te kopen (*DS 16 december*). Hij verwijst naar de onzekere veiligheidssituatie en de nood aan een 'volwaardige krijgsmacht' die daaruit voortvloeit. Als je de wereld door een zwartgallige bril bekijkt, dan is dat inderdaad de logica zelve. Meer nog, hij vergeet te vermelden dat we dan best ook de nucleaire optie van de F-16's behouden. Het is ook niet moeilijk om voorbeelden uit het verleden te vinden waarbij opkomende machten, zoals China vandaag, tot preventieve aanvallen hebben genoopt door diegenen die zich bedreigd voelden.

En ja, de onderhandelingen met Iran kunnen nog afspringen. Er kan nog heel veel mislopen.

Asterix en Obelix

Maar kunnen we de wereld ook eens door een gewone bril bekijken? Dan zien we dat het aantal oorlogen tussen staten de afgelopen 60 jaar zeer sterk gedaald is. Als de VS militair interveniëren, proberen ze zo weinig mogelijk burgerslachtoffers te maken, althans in theorie. Dat is ook de voornaamste reden waarom kernwapens niet meer gebruikt zijn geweest na 1945. Dat Frankrijk en Duitsland elkaar opnieuw met militaire middelen te lijf zouden gaan is vandaag ondenkbaar. Kortom, de wereld van vandaag is niet die van Asterix en Obelix. De twee wereldoorlogen hebben gemaakt dat de rol van internationale organisaties (niet in het minst de Verenigde Naties, en de Europese Unie) en het internationaal recht (inclusief oorlogsrecht en humanitair recht) sterk is toegenomen. Natuurlijk zijn grootschalige conflicten in de toekomst niet uitgesloten. De kans dat die echter bij ons zullen plaatsvinden is gering. Om dan telkens terug te vallen op de worstcasescenario's lijkt me in tijden van financieel-economische crisis echter hoogst discutabel.

Of de bevolking in Libië er beter aan toe is

Merk op dat de argumentatie van minister De Crem verschilt van die van Holslag. De Crem vindt dat een Belgische defensie zonder gevechtsvliegtuigen totaal irrelevant is. Gewoon omdat we in het verleden gevechtsvliegtuigen hebben gehad en veel staten vandaag nog over deze tuigen beschikken, vindt onze minister het normaal dat we die taak verderzetten. Anderen, zoals de NAVO-lidstaten, verwachten dat van ons.

De exacte reden waarom we die peperdure wapensystemen nodig hebben, wordt niet echt kenbaar gemaakt. Wat we wel te weten komen, is dat een belangrijk argument was dat de aankoop duizenden jobs zal opleveren in Wallonië en de omgeving van Kortrijk. Met 5 tot 7,5 miljard euro kan je echter veel meer jobs uit je hoed toveren. Daarvoor heb je Lockheed Martin en hun toeleveranciers niet nodig.

We zouden er beter alles aan doen, en daarover ben ik het met Holslag eens, om grootschalige conflicten te voorkomen, onder andere door staten op andere continenten

GERT PEERSMAN

DE BITCOIN EN DE EURO

Heel wat mensen zijn in de ban van Bitcoin, een elektronische munt die gebruikers zonder tussenkomst van een bank rechtstreeks aan elkaar kunnen overmaken. Dat gebeurt via een online netwerk dat onafhankelijk functioneert van overheid of centrale administratie.

Bitcoins kun je kopen en verkopen op Bitcoinbeurzen. Nieuwe Bitcoins worden gecreëerd door gebruikers die computercapaciteit ter beschikking stellen voor het opslaan en goedkeuren van Bitcointransacties. Naar analogie met goud delven, wordt dit *mining* genoemd. Elke dag wordt er een bepaalde hoeveelheid Bitcoins aan de *miners* vrijgegeven, een proces dat door het onderliggende algoritme zal stoppen als er in totaal 21 miljoen in omloop zijn. Het grote voordeel van Bitcoins is dat betalingen anoniem kunnen gebeuren, en nauwelijks transactiekosten zijn, en dat je het wereldwijd zou kunnen gebruiken.

Er heerst momenteel een ware Bitcoinmanie. In de zomer van 2010 was 1 Bitcoin nog 0,06 dollar waard. Begin dit jaar was de koers al geklommen tot 14 dollar, en ondertussen ligt die al op meer dan 1.000 dollar. Wie vroeg instapte, heeft er bijgevolg ontzettend veel geld mee verdiend. Het staat echter in de sterren geschreven dat de koers op een dag in elkaar zal klappen, waardoor late instappers er hun broek aan zullen scheuren. De Bitcoingekke zal uitdraaien op een klassiek piramidespel.

Het probleem is dat Bitcoin helemaal geen intrinsieke waarde heeft. Uiteindelijk is het alleen maar een stukje computercode. De waarde is louter gebaseerd op de (willekeurige) bereidheid van een tegenpartij om Bitcoins te aanvaarden als betaalmiddel in een transactie. Zij zullen dit natuurlijk pas doen als zij het op hun beurt kunnen gebruiken in een volgende transactie, enzovoort. Maar er

is geen enkel mechanisme dat kan garanderen dat die bereidheid er altijd zal zijn, waardoor alle Bitcoins op een dag compleet waardeloos kunnen worden. Alleen al de gedachte dat dat kan gebeuren, zal vroeg of laat een kettingreactie en spontane verkoopgolf veroorzaken die de Bitcoin ten val brengt. Niets of niemand kan dat tegenhouden.

En dat is het verschil met bijvoorbeeld goud. Goud heeft ook een intrinsieke waarde omdat je er altijd een valse tand mee kan steken of het gebruiken als sieraad. De waarde zal misschien variëren, maar door het feit dat er een terugvaloptie en dus altijd een volgende transactiemogelijkheid bestaat, zal het wel aanvaard worden. Bitcoins kunnen daarentegen nergens op terugvallen. In een digitale wereld kan een kleine groep die plots begint te twijfelen al voldoende zijn om het kaartenhuisje in elkaar te doen storten.

Een kleine groep die
begint te twijfelen
aan de Bitcoin kan
voldoende zijn om het
kaartenhuisje in
elkaar te doen storten

Dat is in eerste instantie niet anders voor de euro, waarvan de intrinsieke waarde niet meer is dan het papier waarop het gedrukt wordt. Het verschil is dat er bij de euro een garantie is van de overheid. Die heeft immers het wapen om het als wettelijk betaalmiddel op te leggen. Euro's kunnen bovendien altijd gebruikt worden om belastingen te betalen. Zolang de overheidsgarantie geloofwaardig is (en de inflatie beperkt), zullen mensen euro's als betaalmiddel aanvaarden, en zal de waarde

CONFLICTEN

na de interventie van 2011, is zeer de vraag. © Mohamed Messara/epa

op zijn Europees te doen samenwerken, en door de welvaart in de wereld beter te verdeelen. Men zou zelfs kunnen pleiten voor minder buitenlandse militaire interventies met (of zonder) gevechtsvliegtuigen. Niet alleen omdat die meestal weinig zoden aan de dijk brengen. Het is bijvoorbeeld de vraag of bijvoorbeeld Libië er beter aan toe is na de interventie. Maar nog meer omdat dergelijke interventies op onbegrip stuiten bij een deel van de plaatselijke bevolking, wat zich soms jaren nadien uit in de vorm van terrorisme. Kijk maar naar Al Qaeda, dat ontstaan is uit de Afghanistanoorlog van de jaren tachtig.

Specialisatie

Tot slot, een volwaardige krijgsmacht hebben we ook vandaag al lang niet meer. Specialisatie is een noodzaak. Zeker binnen een alliantie moeten in tijden van sterk stijgende investeringskosten en een laag conflictgehalte afspraken worden gemaakt. Als dat niet kan, dan zegt dat veel over het gemis aan vertrouwen onder bondgenoten en de aard van de alliantie in kwestie.

niet plots reduceren tot die van het papier waarop ze gedrukt zijn. Maar de overheid zal nooit Bitcoins aanvaarden om belastingen te betalen of ze als wettig betaalmiddel opleggen. Stel dat Bitcoins wel dezelfde status als euro's zou krijgen. Ik bespaar je de formele uitwerkingen, maar doordat de hoeveelheid Bitcoins op termijn constant blijft, kun je aantonen dat de waarde van Bitcoins over de tijd zal toenemen met de som van inflatie en economische groei. Het komt er dus op neer dat je door Bitcoins als betaalmiddel te gebruiken een mooi rendement er bovenop krijgt, wat niet het geval is voor de euro's in je portefeuille. Bitcoins zullen bijgevolg de euro en andere wereldmunten volledig uit de markt duwen indien er een gelijkaardige overheidsgarantie zou zijn. Het verdwijnen van de euro als betaalmiddel zou geen goed nieuws zijn voor de regeringen omdat ze dan heel wat in-

Militaire interventies stuiten op onbegrip bij een deel van de plaatselijke bevolking, wat zich soms jaren nadien uit in de vorm van terrorisme

komsten zullen mislopen. Alle winst op het creëren van euro's (en dat is heel wat) komt immers jaarlijks in de begrotingen terecht, in tegenstelling tot de *miners* bij Bitcoin. De overheid zal bijgevolg nooit Bitcoins aanvaarden om belastingen te betalen, wat op zich voldoende is om de waarde op een dag te reduceren tot nul. De kans bestaat zelfs dat regeringen Bitcoins en alle varianten gewoon als illegaal zullen verklaren. Dit sluit niet uit dat er ooit een elektronische munt als betaalmiddel zal gebruikt worden, maar dat zullen dan gewoon elektronische euro's zijn, uitgegeven door de overheid. Misschien moeten we die dan Proton noemen?

Gert Peersman is hoogleraar economie, verbonden aan de UGent. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

'Als ik nooit tot de orde geroepen kan worden, dan is wat ik schrijf niet van belang.'

Schrijver **TOM LANOYE** vindt het goed dat een artiest geen totale, onaantastbare vrijheid heeft (op intervista.be).

COLUMN PAUL MAGNETTE

GENERATIE Y, EEN OPGESMUKT VERHAAL

In Frankrijk is het een trendy sociologisch thema: de generatie die vandaag op de arbeidsmarkt komt, zou anders tegen het beroepsleven aankijken dan de vorige cohorten. 'Generatie Y' zou minder geobsedeerd zijn door succes, minder gefascineerd door geld. Ze zou meer belang hechten aan levenskwaliteit en aan de 'zin' van het engagement in het werk. Anders dan de generatie van 1968, die frontaal in de aanval ging tegen het systeem (en in de extreemste gevallen radicaal met het model van produceren/consumeren brak om geiten te gaan kweken in de Larzac) heeft 'generatie Y' geen grote politieke boodschap, organiseert ze zich niet collectief en manifesteert ze zich niet luidruchtig in de openbare ruimte.

Toch zou ze met haar keuzes het overheersende sociaal-economische model in twijfel trekken en zelfs de fundamenten ervan ondermijnen. Terwijl ze wordt gevoed door nieuwe technologieën en door de muziek- en beeldindustrie die aan hun basis ligt, zou ze voor creativiteit kiezen, voor delen en uitwisselen. Opgeslorpt door de sociale netwerken, zou ze tijd eisen om, naast het werk en het conventionele sociale leven, een derde, parallel leven te leiden op Facebook en op Twitter. Narcistisch, maar zonder overdrijving, zou ze in haar *selfies* een voldoening scheppen die ze niet langer in sociaal succes zou zoeken.

De adviseurs die de bedrijven over de wereld moeten bijstaan, maken zich zorgen over die houding. Ze zou er namelijk toe leiden dat deze generatie zonder duurzame banden veel moeilijker in het personeelskader op te nemen is. 'Generatie Y' zou te gehecht zijn aan het leven buiten het werk om te aanvaarden dat het werk haar tijd koloniseert. Ze zou te sterk op creativiteit en zelfontplooiing gericht zijn om zich te schikken naar de routine en de processen van een management dat alles controleert. Nog erger: omdat ze minder op geld gesteld is, zou ze ook minder tot toegevingen bereid zijn in ruil voor financieel gewin.

Het verhaal lijkt verleidelijk, maar is te mooi om waar te zijn. Om te beginnen gaat deze uitleg slechts op voor een klein gedeelte van de nieuwe generatie: de jongeren die het geluk hebben gehad een echte baan te vinden. De (te) vele jongeren zonder werk, stage of opleiding (in het huidige Europa gemiddeld een derde van deze leeftijdscategorie) kunnen zich geen kieskeurigheid veroorloven. Hetzelfde geldt voor de vele jongeren die wel een baan hebben, maar ze niet konden kiezen, en die vaak niet durven te klagen

omdat men hen ervan heeft overtuigd dat ze zich gelukkig moeten prijzen in een callcenter, een logistiek depot of een bewakingsfirma te mogen werken. Want 'het werk is zwaar en slecht betaald, maar het blijft beter dan stemmen'.

Los van deze statistische realiteit blijft het thema van 'generatie Y' een opgesmukt verhaal. Zelfs voor de sociale groep van de jongeren met een geschoolde, correct betaalde baan die ze zelf hebben gekozen en die met hun opleiding overeenstemt (en nogmaals, zij vormen een minderheid) blijft de verhouding met het werk complex. De manier waarop ze om de haverklap van werkgever of functie veranderen, is in de ogen van de grootste optimisten misschien een 'aaneenschakeling van vormende ervaringen' of een soort toerisme in de werkweld. In werkelijkheid illustreert ze de pijnlijke onzekerheid op de arbeidsmarkt, zoals Laurent Giraud heeft aangetoond (*Le Monde 11 oktober 2013*).

Ook de gehechtheid aan de vrije tijd en aan informele sociale contacten is vaak slechts een manier om tijd in te

Dat de nieuwe generatie de weg wijst naar een meer onbaatzuchtige samenleving is te mooi om waar te zijn

vullen die wordt 'bevrijd' door perioden van werkloosheid of door lastige werkuren die een meer conventioneel sociaal of gezinsleven bemoeilijken. Het idee dat een nieuwe generatie de weg wijst naar een meer relaxte, meer onbaatzuchtige samenleving is aantrekkelijk, zeker voor progressievelingen die dromen van een creatieve en mensvriendelijke wereld. En de vertegenwoordigers van generatie Y zijn misschien geneigd om er zelf in te geloven, al was het maar om niet te moeten toegeven dat ze niet zo vreselijk gelukkig zijn. Intussen blijven veel jongeren - een vijfde - in opiniepeilingen zeggen dat ze zich niet goed voelen in hun vel en dat het werk, het gebrek aan werk of de last van het werk daar een van de grote oorzaken van is.

Paul Magnette is voorzitter van de PS en burgemeester van Charleroi. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Groote oorlog. Gavrilo Princip vermoordde Frans Ferdinand niet op 28 mei, maar op 28 juni 1914 (*DS 14 december*).

China. Bij de bijdrage van Oscar Garschagen over de seksuele revolutie in China ('Laat 1000 sekshops bloeien', *DS 14 december*) hoorde de vermelding © *NRC Handelsblad*. **Apache.** De website Apache.be, zoals vermeld in het interview met Karel Anthonissen (*DS 14 december*), is geen radicaal-linkse nieuwssite, maar een onafhankelijke site die aan onderzoeksjournalistiek doet.